

konst

Konstredaktör Clemens Poellinger
e-post clemens.poellinger@svd.se

HELGVALET
KONST

CLEMENS
POELLINGER

clemens.poellinger@svd.se

GRUPPUTSTÄLLNING

Bjarne Melgaard

Iklädd keps poserar den norske konstnären framför en grafik av Edvard Munch. Melgaard agerar kurator för en eklektisk mix av historiska och nutida bilder och skulpturer. Resultatet är hejdlösa möten mellan bland andra Hans Bellmer, Jean Cocteau och Marie-Louise Ekman.

Galleri Lars Bohman, t o m 13/6.

Bjarne Melgaard.

FOTO: MARCUS HANSEN

Water pendulum.

Berliner Buergersteig.

En konstattack mot vår

UNIK POSITION Olafur Eliassons första stora utställning i Berlin är en imponerande integration av staden i museet – och tvärtom, av konsten i staden.

INSTALLATION

**Olafur Eliasson:
Innen Stadt Aussen**
Martin-Gropius-Bau, Berlin
TOM 9 AUGUSTI

Det har aldrig tidigare hänt – Edvard Munch må ursäktas – att en nordisk konstnär nått en sådan position i världen, både publikt, kritiskt och medialt, som den Olafur Eliasson har i dag. The weather project (2003) med dess mäktigt lysande artificiella sol i den enorma turbinhallen på Tate Modern i London sågs av 2,2 miljoner besökare. The New York City Waterfalls (2008) sågs enligt uppgift av ännu fler.

Och i bokshoppen på Martin-Gropius-Bau i Berlin, där Eliassons nya stora utställning Innen Stadt Aussen just har öppnat, hittar jag minst ett dussin bibel-

tjocka kataloger som alla bokstavligen vittnar om hans tyngd på den internationella konstscenen. Inte ens Picasso hade vid 43 års ålder uppnått något liknande.

Hos Jantepräglade nordbor brukar sådant väcka skepsis: hajp? Eller: upp som en sol, ner som en pannkaka! Och visst, konstvärlden har sett supernovor falla mer än en gång. I Eliassons fall torde dock den typen av skepsis vara obefogad. Sedan början av 90-talet har han steg för steg, i projekt efter projekt, övertygande bevisat att han är en konstnär av världsförformat.

Med oerhörd konsekvens, och samtidigt i ständigt förnyelse, har Eliasson skapat en rad betydande verk, vars mest karaktäristiska egenskap, förutom förkärleken

för att dekonstruera motsatser, är att de befinner sig i skärningspunkten mellan estetik, vetenskap-teknik och miljö.

Intet uttryck tycks honom främmande, vare sig skulptur, foto, video, arkitektur, installationer eller interventioner. Utställningen på Martin-Gropius-Bau är överraskande nog hans första stora manifestation i Berlin, den stad där han valt att bo och arbeta sedan 1994.

Naturfenomen som is, vind, vatten, gräs, solljus och dimma är återkommande inslag i Eliassons arbeten. Måhända är det hans isländska rötter (han är född i Köpenhamn av isländska föräldrar) som här gör sig påminda. I ett mörklagt rum upp-

I Berlin fås vi att tappa orienteringen i tre salar fyllda med dimma.

för en vattenstråle med hjälp av stroboskopiskt ljus en förföriskt slingrande dans.

En sal är helt tom. En remake på Yves Kleins Le Vide, tänker jag först. Men så upptäcker jag gräset som likt en flygande matta växer utanför salens fönster på en plattformslänkande konstruktion. Gräsmattan har exakt samma form som det tomma rum jag står i. Motsatser som ute och inne, natur och kultur, tycks implodera.

Hos Eliasson framstår motsatser ofta som två sidor av samma verklighetsmynt. Han är dock inte i första hand en "eco artist", vilket många nog trodde i början. För Eliasson är miljö och natur nämligen inte liktydigt med ekologi, utan miljö betyder i hans fall livsrum och alldaglig omvärld.

Att iscensätta och sensibilisera blicken är ett annat huvudtema i Eliassons konst. Han söker på olika sätt bryta vaneseendets makt. Blicken använder vi till vardags nästan uteslutande för att

orientera oss i rummet. Vi ser utan att egentligen aktivt varsebli vår omgivning.

Eliasson vill väcka oss ur vår sinnesnarkos. Han har till exempel färgat en flod grön (Green River 1998), skapat en solnedgång med två solar (Double Sunset 1999). I Berlin fås vi att tappa orienteringen i tre salar fyllda med dimma som skiftar i gult, rött, blått och grönt. Vi ser knappt handen framför oss, men i gengäld blir vi varse vår egen varseblivning, vår blinda rörelse. Att förlora orienteringen brukar vara förenat med starkt obehag. Men här gör de pastellfärgade dimmorna paradoxalt nog det hela till en lika fysiskt intensiv som behaglig upplevelse.

Mest imponerad är jag av hur Olafur Eliasson hanterar förhållandet mellan staden Berlin och Martin-Gropius-Bau (som är Berlins största utställningslokal för konst). "Mina arbeten är bara bra då de ses i förhållande till vad som i övrigt tilldrar sig i världen", har Eliasson sagt. Han tror inte

